

VIEŅYBĒ

78 M. 12 N.

1964 M. KOVO (MARCH) 19 D.

KAINA 20 C.

Aktorė Rūta Lee-Kilmonytė su savo tėvais. Praeitą šeštadienį visi trys išskrido į Lietuvą. Rūta Lee Lietuvoje plačiai žinoma iš savo filmo "Seven brides and seven brothers".

Rūta Lee Lietuvoje

Ji nuvežė į Vilnių pirmosios

lietuviškos operos plokštelių

Kai skaitysite šias eilutes New Yorke pereitą antradienį plokšteliams išėjusi "Pilėnų" opera jau bus pasilekusi savo autorių Vilniuje.

Pirmąją tos operos plokštelę kompozitoriui Vytautui Klovai nuvežė filmų aktorė Rūta Lee Kilmonytė, kovo 14 d. iš Los Angeles su savo tėvais išskridusi į Lietuvą.

Tai ta pati opera, kurią magnetofoninėse juostose iš Vilniaus parsivežė Valerija Tysliavienė, tenai apsilankiusi 1962 m. žiemą.

New Yorke tą operą trijų plokštelių albume, su dail. J. Šukio pritaikytų spalvų viršeliu, iš tų juostų išleis-

do Eurotone bendrovė.

Rūta, su savo tėvais išvykusi aplankyti Dauguose gyvenančios ir sunkiai sergančios savo bobutės, labai noriai sutiko albumą nuvežti. Ji džiaugėsi, kad toje savo liūdnoje misijoje, vykdamai lankyti ligonio, ji kartu dalyvauja ir istorinės reikšmės įvykyje – ji veža į Lietuvą Lietuvoje sukurtą, o Amerikoje į plokšteles įrašytą iš viso pasaulyje pirmą pilną lietuvišką operą.

Albumas jau buvo pasiųstas į Los Angeles po to, kai Rūta, pradžioje painformavusi apie savo planuojamą kelionę, paskui pakartotinai paskambino, pranešdama, kad jos vizos reikalai jau

esą palankiai sutvarkyti.

Rūta su tėvais iš Los Angeles išskrido į Londoną, o iš tenai British European Airlines pasiekė Maskvą, kur ją pasitiko vietos ir užsieniečių korespondentai su filmų aktorei jau gerai pažįstamomis fotografų šviestomis.

Amerikos spauda pradžioje pranešė apie jos kelionę, šiek tiek sudramatizuodama ją, o vėliau dėjo jos nuotraukų iš Maskvos.

Kadangi JAV piliečiams teduodamos sovietinės vizos tik į Vilnių, nes tik jis vienintelis atdaras užsieniečiams, tai Rūta su tėvais pradžioje išskrido į Vilnių su supratimu, jog iš Vil-

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Kalnai ant kalnų, o ant tų kalnų – kalnai ir maži kalneliai. Prie kalnų VLIKui reformuoti rašinių mūsų spaudoje, vėliausias Naujienose mina išvažinėta vaga, naujo kelio neatitikdamas. Girdi, reikia vienybingesnio susiorganizavimo (Lietuvos partiju pagrindu organizacijon priimant net ne Lietuvos piliečius!), tinkamų vadovų ir gausnesnio dolerių aukojimo iš visuomenės pusės. Šie seni dalykai geri senoms suakmenėjimo pozicijoms, bet pasaulis, kaip žinoma, juk vietoje nestovi. Bręsta laikas pagrindinio apsisprendimo, kurį V. Meškauskas Margutyje priminė, nurodydamas, kad vis labiau įsistiprinąs "taikingo sugyvenimo" principas (kurio net Kubos krizė nesugriovė) neišvengiamai turi "apnaikinti viltis tų, kurie Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymą siejo su menamu JAV interesu" (karu susilpninti Sovietiją). Jei nebegalima viltis kitu pasauliniu karu, gal pasikliauti vidiniu diktatūros silpnėjimu, o sovietų visuomenės artėjimu žmoniškesnio socializmo principams? Jei negalima nei karu nei rusų tautos pažanga atsieti, kas kita gi belieka, jei ne beviltiškas rankų pakratymas, įsirausimas į savo asmenišką gyvenimo kiautą ir pamiršimas doleriais paremti VLIKo ir ALTo pástangų? Naujienų bendradarbis sako, kad visuomenė jau tai ir daranti. Kas baltas? Spauda, kuri nesugeba iš suakmenėjimo visuomenę naujomis idėjomis suaktyvinti. Naujienos, pavyzdžiui, Ed. Šulaičio recenziją M. Sluckio apysakos Vienybėje pavadino "kolaboravimu su okupantu!" Tai, ir galvelė gi to Naujienų "išminčiaus".

Vidinių vyksmų poveikį pabrėžia New Yorke ir Londone išėjęs prof. Fischerio-Galati sureduotas veikalas "Eastern Europe in the Sixties," apie kurį Londono Times literatūros priedas pasakoja: Čia pranešimas apie Rytų Europą, išgyvenančią pagrindinį kitimo laikotarpį, gal ne tokį dramatišką, koks buvo 1956 metais, bet ne mažesnės svarbos. Į akis tuojau krenta 8-ių bendradarbių "apsipratimas" su dabartine politine

Tęsiama 4 psl.

NIKITOS MELAGIAMS NETIKIMA

Pasaulyje jau taip ankšta, kad pilietybės suteikimas A. Impulevičiui Philadelphiajį iširdino komisarus Vilniuje. Girdi, šis įvykis tai "Amerikai gėda," nes pilietybę gavęs "žmogūdydys, pražudęs daugiau 50,000."

niaus jiems bus leista keliauti į Daugus.

Dauguose, kaip amerikiečių spauda skelbė, mirtinai susirgusi jos bobutė, kurią dabar ir išvykę visitrys aplankyti, Kilmoniai, spaudos pranešimu, darę pastangas per pastaruosius 8 metus ją atsitiinti į Ameriką, bet nepavykę.

Telefonu paklausta apie savo planus, Rūta atsakė, kad į Ameriką sugrįšianti balandžio pradžioje. Prieš tai ji ketinanti dar sustoti Romoje ir Paryžiuje. Vilniuje Rūta pranešė, kad ji aplankys Juozo Tysliavos kapą, o jei sugrįž per New Yorką, tai apsilankys Vienybėje.

Kaip visi gavusieji puikiai savo kaštu žino (tik, matyti, nežino mūsų komisarai) Amerikos pilietybę duodama tik tiems, kurie atitinka labai griežtiems reikalavimams. Pavyzdžiui, reikalaujama, kad prašytojas "must be a person of good moral character". Todėl pilietybės jokiū būdu negaus (tarp kitų nusižengėlių) ir "one who at any time has been convicted of the crime of murder."

Kaip kurie reikalavimai, be abejo, kai kada, gali būti, ir apeinami. Pavyzdžiui, pilietybė buvo suteikta A. Bimbal, nors tada kažin, ar jis buvo "attached to the principles of the Constitution of the United States and will disposed to the good order and happiness of the United States." Juk kaip tik tuo metu didžiausia ir seniausia Amerikos lietuvių organizacija, SLA, įnagarbingai prašalino, kaip Amerikai neištikimą!

Tęsiama 5 psl.

Iš Toronto Lietuvių Bendruomenės

INŽ. P. LELIS

Kanados Lietuvių Bendruomenė padalyta į 20 apylinkių, iš kurių Toronto apylinkė laikoma didžiausia, maždaug su 8,000 lietuvių. Kitos didesnės apylinkės yra Montrealis ir Hamiltonas.

Didžiosiose apylinkėse (Toronto ir Montreal) vietos bendr. reikalus sprendžia apylinkių Tarybos (Montrealyje apyl. Taryba vadinama - seimeliu, o Apyl. valdyba - seimeliu prezidiumu). Mažesnėse apylinkėse vietos tarybų nėra ir ten vietos reikalus sprendžia visuotini susirinkimai.

Toronto B-nės organai renkami netiesioginiu būdu, bet per apylinkės Tarybą, kurią sudaro 25 rinkti atstovai ir organizacijų pirmininkai arba jų įgaliotiniai, įvairių organizacijų Toronte yra apie 60, taigi Apyl. Taryba sudaro apie 80 žmonių, bet į posėdžius susirenka 40 - 50.

Apylinkės pirmininku 8 metus išbuvo, didelis vietos bendruomenės šūlas J. R. Simanavičius, jis, turėdamas savo radio valandėlę "Tėvynės prisiminimai" ir plačias pažintis kanadiečių ir etninių grupių tarpe pasi-liko ir toliau kaip neoficia-

lus lietuvių atstovas ir pata-rėjas. Paskutinius dvejus metus, pirmininkė buvo J. Matulionytė. (Kiti 3 asmenys pirmininkavo trumpai).

Siemet kovo 6 d. įvykustame Apyl. Tarybos posėdyje buvo išrinkta nauja valdyba su nauju pirmininku: Pr. Bastys arba inž. E. Čuplinskas.

Tarybos posėdyje, valdybos pranešime dr. Matulionytė pasidžiaugė, kad šiais metais Vasario 16 minėjimas praėjo nepaprastai gerai ir Lietuvos laisvinimo reikalas plačiai praskambėjo (pirmą syk buvo naudota televizija; padedant vainiką ir kalbant minėjime ministrui Nicholson.).

Dr. M. Anysas barė valdybą, kam ji leido minėjime tokias ilgias kalbas sakyti, po to dar ilgai Donelaitį deklamavo.

B-nės lėšų apyskaita parodė, kad pajamų turėta 1963 m. \$2,010.45, išlaidų 1,085.20. Kasoj liko \$925.25. Revizijos aktas parodė nemažą trūkumą. Revizijos komisija siūlė valdybai ateity visuo-menės lėšas labiau taupyti.

Priešus prie svarbiausio punkto Naujos Valdybos rinkimų, susidurta su seniai

žinoma bendruomenės ir or-ganizacijų liga. Išstačius 14 kandidatų visi iš eilės pradėjo atsisakinėti - teliko tik 3, o reikia išrinkti 7. Prasi-dėjo priežasčių aiškinimai apeliavimai į patriotinius jausmus, prievartavimus ir pan., bet rinkimai nejudė iš vietos.

Kun. P. Ažukalis siūlė pertrauką "apsismąstyti". Pertraukos metu klebonas kaip "garbingas makleris", pasikalbėjęs su vienu, kitu, trečiu asmeniu (pagal kodą "jei jis sutiks, tai ir aš sutiksiu"), per 10 minučių su-darė sutinkančių sąrašą.

Tokiu būdu naujon valdy-bon išrinkti: M. Abromaitis, kun. P. Ažukalis, K. Manglickas, Pr. Bastys, inž. E. Čuplinskas, K. Gustainis ir J. Šergelis (pirmieji trys - buvo senoje valdyboje.)

Revizijos komisija palikta ta pati: St. Banelis, inž. P. Lelis ir E. Jurkevičienė.

Sumanymuose kalbėta apie B-nės darbo tobulinimo ap-mokamo reikalų vedėjo samdymą, jaunimo auklėjimą. Aš pasiūliau turimus kasoj \$900 įnešti į Lietuvos Fondą prie jau įnešto 100 dol, kad susidarytų \$1,000, bet tas praėjo lyg negirdom-is. Prieš Lietuvos Fondą Kanadoje yra kažkoks tylos

sąmokslas. Baigiant posėdį, klebonas Ažubalis padėkojo pirm. dr. Matulionytei už gražų ir vaisingą pirminin-kavimą, dėkojo jos sužadė-tiniui inž. Čuplinskui už su-tikimą būti naujoje valdyboje ir pasiūlė sugiedoti jiems Ilgiausių metų. Baigus posė-dį klebonas Ažukalis visus atstovus pavaišino.

Minkų radijo sukaktis

Lietuvių radio programos vedėja V. Minkienė prašo visas buvusias "Miss Lithuania of N. E." gražuoles, kurios buvo išrinktos metinėse radio programos parengimuose per pasta-ruosius 30 m. telefonuoti AN 8-0489 arba kreiptis se-kančiu adresu: 502 East Broadway, S. Boston, Mass.

Visi menininkai, kurie da-lyvaus Liet. radio progra-mos 30 m. sukakties mi-nėjime balandžio 26 d. taip pat prašomi susisiekti su V. Minkiene.

Minkų radio programos sukakties minėjimas įvyks Lietuvių Piliiečių Klube, S. Bostone, Mass.

KALIFORNIJOJ

Vieta, kurioje Los Angeles Šv. Kazimiero pa-rapija per dešimt metų rengė Lietuvių Dienas, į kurias susirinkdavo po pora tūkstančių žmonių, buvo parduota Wilshire Statybos Co., kuri toje vietoje pro-jektuoja pastatyti eilę gyve-namųjų namų. Nuosavybė parduota už \$500,000. Tai-gi, šiais metais birželio 21 d. bus paskutinį kartą para-pijos rengiama Lietuvių Diena Breakfast Club patal-pose, 3201 Los Feliz Blvd. 1965 metams Lietuvių Die-nai rengti reikės ieškoti kitos vietos. Būdinga paste-bėti, kad lietuviai planuoja pirkti didelę salę, o pasta-roji. Breakfast Club salė, buvo parduota, nors nesiri-bojo jokia žmonių grupe, dėl biznio stokos.

* Visi lietuviai, nuo Santa Barbara iki San Juan Capistrano, atvykę į Los Angeles gyventi, tegul nepa-miršta tuoj pranešti savo adresą Los Angeles šv. Ka-zimiero parapijai. Bažny-čios Vadovybės parėdymu, visi Los Angeles Archivy-s-kupijoj gyveną lietuviai gali priklausyti savo parapijai, kuri yra Los Angeles šv. Kazimiero Parapija, 2718 St. George St., L. A. 27.

Komp. Vytauto Klovos opera

"PILĖNAI"

išleista plokštelėse

Išleido "Eurotone"

Kaina \$12.00

Kompozitorius Vytautas Klova

Scena iš komp. Vytauto Klovos operos "Pilėnai". Dešinėje - kun. Margiris (J. Stasiūnas).

Užsakymai siunčiami į Vienybę

192 HIGHLAND BOULEVARD
BROOKLYN 7, N. Y.

kartu su perlaida ar čekiu \$12.00
Persiuntimo išlaidoms pridėdama 50 centų.

Platintojai, kurie norėtų didesnį skaičių "PILĖNŲ" operos plokštelių užsakyti, taip pat kreipiasi į Vienybę.

Išpūdingą "PILĖNŲ" operos plokštelių albumo viršelį "Flexichromo" procesu (spalvose) paruosė dail. J. ŠUKYS.

"PILĖNAI" yra pirmoji lietuviška opera, ištiesi išleista trijose ilgo grojimo plokštelėse. Ilzre-korduota Vilniaus Valst. Operos teatre, spektaklio metu. Dirigentas: I. Altermanas.

LIETUVIŠKOJE CHICAGOJE

MUZ. STEPAS SODEIKA mirė kovo 14 d. vakarė šv. Kryžiaus ligoninėje. Ligoninė jis atsigulė kovo 4 d., kankinamas kepenų ligos. Palaidotas kovo 19 d. šv. Kazimiero kapinėse. Velionis buvo gimęs 1903 m. Jurbarkė, Amerikon atvyko 1950 m.

* **RED. SALOMĖJAI NARKĖLIŪNAITĖI** viešint Chicagoje, praėjusį šeštadienį įvyko jos pasitarimas su Vienybės bendradarbiais Chicagoje. Įvairius laikraštį liečiančius reikalus aptarti buvo susirinkę 10 asmenų. Čia savo sumanymų pateikė V. Zalatorius, A. Yuknis, E. Šulaitis, J. Kreivėnas, V. Bikulčius ir kt.

* **SLA CHICAGOS** 6-tos apskrities vadovybė balandžio 12 d. Liet. Auditorijoje rengia jaunųjų talentų pasirodymą. Čia jau yra užsiregistravę dalyvauti virš 20 jaunuolių. Taip pat bus šokių, pasilinksminimas.

Washingtono koplyčios reikalu

Kas jautriausiai reaguos į lietuviškuosius reikalus, jei ne Al. Gimantas? Todėl ir buvo tikėtasi kad jis atsilieps ir pasisakys dėl statomosios lietuviškos koplyčios Washingtono vardo. Taip ir buvo žiūr.: "TZ, 1964 1.9 Nr. 2 (729), Washingtono lietuviškosios koplyčios vardas". Ne tik "TZ" buvo korespondento pasisakyta tos koplyčios reikalu, bet ir toje pačioje Vienybėje.

Taigi, ne vienam jautriau ir giliau galvojančiam lietuviui kyla klausimas, kodėl gi parinktas Šiluvos Motinos vardas, o ne Aušros vartų, juk pastarasis be mažiausių abejonių tinkamiausiai pasitarnaut, Lietuvos reprezentacijai ne tik religine, bet ir tautine prasme.

Užvedus ar iškilus šiai temai, dažniausiai išgirsti panašius atsakymus: "Kam dar pykinti lenkus, ar Lietuva neturi ir kitų šventovių be Aušros Vartų? Lietuva maža, bet užtenka jai žemių, garsių bei didžiųjų žmonių, užtenka savosios istorijos, užteks ir šventovių. Jie savi, tegul savi, kad savųjų neturi, kam leistis į ginčus? Tu ir laimėsi, bet jie vistiek rėks, te geriau tyli, kam erzinti be reikalo?"; "Mes bijome pasisavinti kas sava, ar dar nežinau, kad lietuviai pasyvistai?" na ir t. t.

Nedaug kitaip ir pats žmogus sau galvoti, dar prisiklausęs panašių nuomonų lieki šiuo klausimu tikras ir tave apima apmaudas, liūdesys ir nevilnis... Ne jau mes užleisime savo vietą svetimiems, ne jau nekavosime už savo teises? Bet juk čia dar nėra jokia kova, o jau traukiamės iš kelio vien spėliodami, kad ji gali būti?

Tikrai, kad gali vienas kitas įžulesnis lenkas pareikšti protestą, bei nepasitenkinimą tai iš tikrųjų kam juos erzinti, jeigu galima apsieiti ir be to? Gerai neerzinkime jų, bet ir per daug nenustebkime, jei kur

nors ir kada nors, gal net kitame kontinente lenkai iškils su panašia idėja ir ko gero dar pastatys lenkiška koplyčia svetimoje žemėje ir toji koplyčia bus pavadinta Vilniaus Aušros vartų Madona. Ir kas tada?... Tada lenkai ironiškai padėkos lietuviams už gerą idėją.

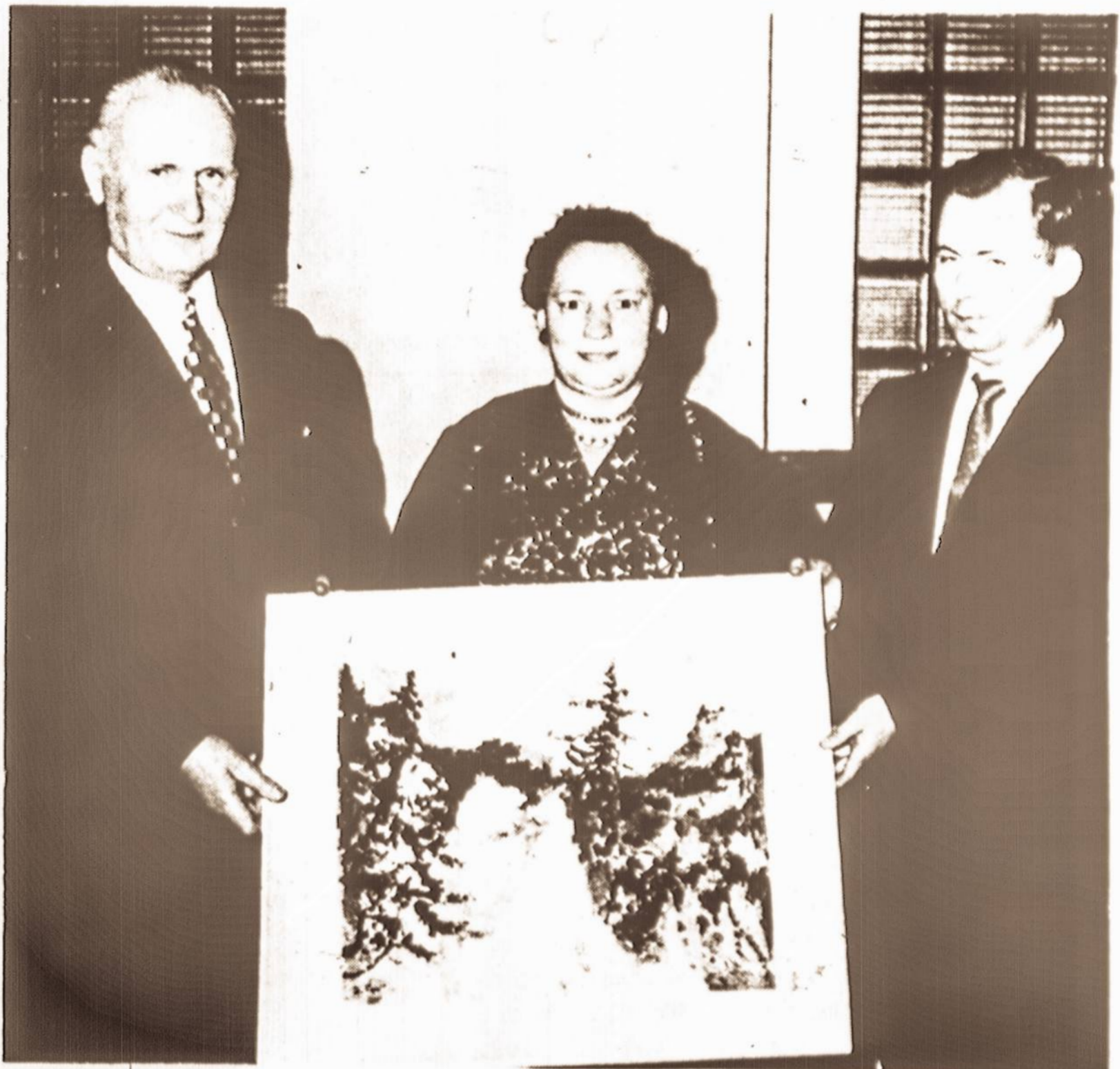
Nekartą jie pagyveno sveltimojį galvomis, nekartą savinasi ir tebesisavina svetimas žemes, istoriją, iškilus žmones ir net būdingesnes pasakas bei dainas.

PABALTIJO VALSTYBIŲ NEPRIKLAUSOMYBĖS PRARADIMO UŽKULISIUS

(E) Vokietijoje išėnančioje Latvijoje (nr. 47/1963) latvių istorikas Janis Zalmanis bando atskleisti kai kuriuos Latvijos ir kitų Pabaltijo valstybių nepriklausomybės praradimo užkulsius.

Jis kritikuoja tuos kritikus, kurie jau seniai priekaištuoja buvusiai Ulmanio vyriausybei, kad toji prieškariniame laikmetyje neatšargiai vedusi užsienio politiką. Autorius tikina, kad Latvijos ir kitų Pabaltijo valstybių vyriausybės kitaip pasielgti ir negalėjusios, nes didžiosios valstybės neatsižvelgusios į Pabaltijo interesus.

Latvijos mirtimi nubauti du prekybos kimsarai už kyšius, pardavinėjant geresnius darbus.

J. ir A. Marazai iš Bridgeporto liet. kolonijos laimėję dail. J. Pautieniaus paveikslą proeitą sekmadienį įvykusioje filmų popietėje, kurią organizavo Vienybės bendradarbiai. Dešinėje - Vienybės redaktorius Chicagoje Edv. Šulaitis.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

S. Narkėliūnaitės filmai sudomino chicagiečius

Vienybės redaktorė Salomėja Narkėliūnaitė, pakviesta Vienybės atstovybės Chicagoje kovo 15 d. Lietuvių Auditorijoje parodė įdomių vaizdų iš savo kelionės Argentinoje, Brazilijoje ir Lietuvoje.

Apie 2 valandas užtrukusią programą stebėjo arti 200 asmenų. Daugiausia dėmesio susirinkusieji skyrė Lietuvos vaizdai, kuriuos žurnalistė susuko 1963 m. rudenį. Čia pro žiūrovų akis ekrane prabėgo senasis Vilnius -- išdidus ir pilnas daugeliui lietuvių pažįstamų vietų. Vėliau buvo persikelta į kaimą, kuris žavėjo gražia rudens gamta. Tie, kurie gėdžia matyti tik "blogus" tėvynės vaizdus, jie čia nebūtų buvę "nuskriausti," kadangi kaimų sodybų pastatai neatrodė taip, kaip čia Amerikoje esame įpratę stebėti. Tačiau "blogų" vaizdų mylėtojų kažin ar salėje daugtebuvo...

Žurnalistė taip pat pademonstravo įvairią ir vertingą Amerikos liet. kultūrinės veiklos kroniką, kuri ateityje liks istoriniu dokumentu ir neištrinamu įrodymu, kad praeities dienoje lietuviai veikė, krutėjo.

Stebėtinas buvo susirinkusiųjų rimtumas, nes nežiūrint to, jog sugedus garšiniam aparatui prisijėjo jiems laukti, nebuvo rodoma nepasitenkinimo ženklų.

Pabaigus filmų programai buvo ištrauktas laimėgasis bilietas, laimėjęs žinomo dail. Juozo Pautieniaus iš Cicero, Ill. paveikslą "Kalifornijos kalnai." To bilieto savininkais buvo J. ir M. Marazai iš Bridgeporto liet. kolonijos. Pabaigai buvo susėsta prie stalu pasivaikinti ir paminėti Vienybės 78 m. gyvavimo sukaktį. Čia trumpą programėlę pravedė J. Kreivėnas, kuris kalbėti pristatė Vienybės red. S. Narkėliūnaitę. Vienybės re-

daktorė, apgalvestavusi, jog su laikraščio bičiuliais Chicagoje negali dalyvauti leidėja V. Tysliavienė (ji staiga turėjo išvykti į tetos laidotuves), apibūdino Vienybės dabartinę padėtį ir vylėsi, kad laikraštis pajėgs atlaikyti spaudimą iš dešinės ir kairės. Ji kvietė visus jungtis į talką prie seniausio lietuvių laikraščio pasaulyje išlaikymo.

Jautrų žodį tarė Vienybės rėmėjas Bronius Ginčauskas, kuris sveikino Vienybę už pasirinktą atvirą, niekam nepataikaujantį kelią. Šis kelias, jo žiniomis, susilaukia daug pasekėjų, nors kiti dar vis nedrįsta viešai jungtis į laikraščio rėmėjų eiles, bijodami kraštutinių jų "patrijų" teroro.

Vakarienės metu buvo sudaryta Vienybės bendradarbių -- rėmėjų būrelis vadovybė. Jos pirmaisiais nariais sutiko būti J. Jakubauskas, V. Bikulčius, B. Ginčauskas. B.

Bronius Ginčauskas, Vienybės skaitytojas ir rėmėjas Chicagoje, kalba aktualiais laikraščio reikalais, proeitą sekmadienį įvykusioje bendradarbių pobūvyje. Nuotraukoje (iš k.) - Šulaitis, Sr., Šulaitienė, E. Šulaitis ir J. Kreivėnas.

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

ŠALTA FLORIDA PILNA TURISTŲ

VYTAUTAS ZALATORIUS

Sako, kad Afrikos dramblių turi nuošalia vietą džunglėse, kur jie sulaukė senatvės, keliauja numirt. Panašiai ir amerikiečiai. Jie, kai išeina į pensiją, parduoda savo namus Brooklyne, Pittsburghe ar Chicagoy ir išsikelia į Peterburgą, Sarasotą ar Port Charlotte vakariniam Floridos pakraštį, prie Meksikos įlankos.

Be šių senukų, žiemą Floridoj pilna ir kitokių žmonių. Jie savo blizgančiais kadilakais raižo asfaltuotas miestelių gatves. Jų pontos, apsisautusios žebenkties apsiaustėliais, parodoja vėsiais vasario vakarais po puošnių viešbučių priekambarius. Tai sėkmingieji šiaurinių valstybių biznierių ir valdininkų viduržemį leidžia šiltesnėje zonoje, praleisdami po 50 dol. į dieną pragyvenimui.

Yra ir trečia floridiečių grupė, kuri stato ir parduoda senukams namus, nuomoja turtingiesiems viešbučius, augina ir parduoda apelsinus pakelėj ir šiaip jau veda gyvenimą, kuris skatytoms turi būti pažįstamas iš jų pačių patirties.

Nuostabu, kad reklamų agentūroms pasisekė įtikinti Ameriką, jog Florida yra amžinos vasaros ir pramogų valstybė. Iš tiesų gi, ten vasarą nepakenčiamai karšta ir drėgna, o žiemą per vėsu, dažniausiai žemiau 70° F, kad galima būtų naudotis tokiais vasaros ma-

ionumais kaip maudymasis, deginimasis saulėje arba važiavimas atviru automobiliu.

TEMPERATŪRA — 65° F

Mūsų lėktuvus nutūpė Tampoj vasario 19 d. trečią valandą popiet. Pilotas dar ore čikagiškius buvo įspėjęs pasukti laikrodžius vieną valandą į priekį, nes Floridoj New Yorko laikas. Aerodrome mus pasitiko giminės, kurie čia anksčiau buvo atvažiavę su automobiliu ir pradėjo skystis šaltu ir lietingu oru. Sakė, kad tik mes atvežę saulę iš šiaurės.

Tampoj temperatūra buvo 63° F. Pūtė stiprus vėjas. Tik toluoje linguojančios palmės ir atvirum stenom šviesiai dažyta pertvara nuo lėktuvo iki centrinio aerouosto pastato įtaigojo, kad mes nusileidom pietuose. Sniego nesimatė.

Dėl šalčio tuoj pat nutarėm traukti toliau į pietus ir nebažiuoti į Floridos vidų, kur yra didžiuliai apelsinų sodai. Ši valstybė giriiasi, kad du trečdaliai Amerikos apelsinų užauga jų soduose, ir priskaito netoli 50 milijonų medelių. Mes pataikėm per patį "temple" atmainos apelsinų sezoną. Jie yra sultingesni už kitas atmainas, o jų skonis primena braškes. Važiuodami į pietus buvom sustoję prie vieno tokio sodo ir nusipirkom maišą šių tropinių "obuolių".

Netoli Tampos, pusiasalyje yra kiti du miestai — Klyvuoteris ir St. Peterburgas. Šis paskutinis žinomas

kaip senukų centras. Jogatvėse daug suoliukų — visai neįprasta Amerikoje, ant kurių seneliai, pasirėmę savo lazdeles šildosi prieš saulutę šiltesnėmis dienomis.

Kitos pensininkams žinomos vietovės toliau į pietus yra Sarasota, Port Charlotte, Punta Gorda. Port Charlotte turi sklypus bent keletas Chicagos lietuvių ir laukia savo "dramblio amžiaus". Pravažiavom pro keletą tokių naujų kolonijų. Namukai baltučiai ar kitaip šviesiai nudažyti, yra net ružavų. Jų kaina maždaug 10,000 dol. Rūsio nēr.

NAKVYNĖ — 9 DOL.

Nakvynę rasti Floridos kurortuose žiemą, be rezervacijų, ne toks jau lengvas dalykas. Reikėjo pereiti kokį 20 vietų, nemeluojant, kol radom kambariukus (dviem šeimom) po 9 dol. Aišku, jei būtumėm norėję, ar galėję mokėti \$30 ar 40, būtų lengviau buvę. Visa laimė, kad visas pakelys viešbučiais nusėtas ir 20 pereiti nebuvo toks jau sunkus darbas.

Kadangi ir Osprey miestely, kur mes nakvojom nebuvo šilčiau kaip 60°, tai nutarėm važiuoti kad ir iki Miami, kol saulė pradės ne tik šviesti, bet ir šildyti.

Pakeliui sustojom Ft. Maiers mieste, kuriame savo žiemos rezidencijas turėjo Edisonas, elektros lemputės išradėjas, ir Fordas, pirmas masinis automobilių gamintojas. Edisonso rezidencijoje įrengtas muziejus ir gražiai užlaidomas dar paties Edisonso prieš 50 metų užveistas sodas su retais kitų kontinentų medžiais. Muziejuje pamatėme pirmą masinai pradėtą gaminti Edisonso lemputę. Pasaulis ją išvydo tik 1879 m.

Jau buvom daugiau kaip 100 mylių atvažiavę nuo Tampos į pietus ir vis dar nedrįsom dėl vėsiaus oro pradaryti savo sportinės mašinos stogo. Tik atvažiavus į Neapolį, beveik tame pat geografiniame aukštyje kaip Miami kitoje pusėje Floridos pusiasalio, temperatūra buvo šiek tiek aukštesnė. Žūt būt nutarėm bent pasimaudyti, kai bent tuo galėtumėm pasigirti Chicagoje likusiems pažįstamiems. Dantis sukandę įslinkom į sūrų Meksikos įlankos vandenį Kokinos paplūdimyje. Buvo ir daugiau čia turistų, bet jie rinko kriaukles pajūrio smėlyje ir į vandenį lipti nedrįso.

Atvažiavus tiek, pagalvojom, kad jau reikia važiuoti ir toliau, į Floridos Meką — Miami Beach. Ir pasileidom U. S. 41-muoju keliu 100 mylių per didžiausias šio kontinento pelkes, Everglades. Čia pakeliui tik Kemsynai, seminolų genties indėnų kaimai ir pakelės krautuvėlės pravažiuojantiems. Vienoje iš jų vienintelė prekė — įvairaus dydžio krauklės, kai kurios didesnės už lėkštę.

Miami už nakvynę jau mokėjom po 15 dol., irgi po ilgo ieškojimo. Čia vasario 21 d. nebuvo nė kiek šilčiau negu kitur, maždaug 50°.

Neturėdami nieko geresnio veikti, nuvažiavom pasižiūrėti mirusio milijonieriaus D. Dyringo pilies — Vizkajos, pavadintos vienos baskų provincijos vardu. Dyringas praturtėjo įstei-

Tesiam 7 psl.

IR AMERIKA TURI PILIŲ. - Miljonieriaus D. Dyringo pilies Majamyju statyta 1914 m. Ji atrodo daug senesnė, nes Dyringas tyčia naudojo seną statybinę medžiagą. Dešinėje kokosinės palmės, kurios, beveik niekad tiesiai neauga.

V. Zalatoriaus nuotrauka

TEN, KUR APELSINAI AUGA. - "Temple" atmainos apelsinų sodas Floridoje, netoli Sarasotos, prie Meksikos įlankos. Ant medžių matomi vaisiai jau buvo prinokę - tik skink ir valgyk. Kitoj pusėj kelio jas parduvinėja. V. Zalatoriaus nuotr.

PIRMOJI LEMPUTĖ. - T. Edisonso muziejuje Ft. Maiers, Floridoje, galima pamatyti pirmą plačiau vartotą elektros lemputę, kurią Edisonas išrado 1879 m. Muziejus įrengtas buvusioje išradėjo žiemos rezidencijoje, prie kurios yra ir žymus botanikos sodas.

V. Zalatoriaus nuotrauka

Lietuvos Nepriklausomybės šventė Miami, Floridoje. Iš k. J. Pakštienė, solistė Anita Karns, Danutė Vertalkienė, solistė Janina Šalnienė (žavus koloratūrinis sopranas), Ona Kaulakienė, V. Eberhard. Vaikai: Jonukas Šalna ir Rutelė Vertalkytė.

MŪSŲ LIETUVA

J. KREIVĖNAS

Greitai turėsime pirmąjį tomą Br. Kviklio veikalą "MŪSŲ LIETUVA". Tai bus 4 svarūs sveriantį gerai išrūšiuota knyga, formatas -- 7 x 10 colių, 752 puslapiai. Leidžia Lietuvių Enciklopedijos Leidykla (265 C St., So. Boston 27, Mass.).

"Mūsų Lietuvoje" rasime kiekvieno Lietuvos miesto ir miestelio, net ir daugelio žinomųjų kaimų istoriją ir geografinį aprašymą. Pirmas tomas apima Rytų Lietuvą. Jame telpa ne tik tekstas, bet dar ir apie 850 iliustracijų ir 40 žemėlapių. Didžioji dalis nuotraukų yra arba labai retos arba specialiai šiam leidimui per pastaruosius du ar tris metus darytos. Dalį atspausdinto tomo man teko matyti. Ant gero popieriaus puikiai atliktas spaudos darbas, kiekvienas puslapis traukia pasižiūrėti ir pasigėrėti.

Šio leidinio bus dar du tomai, abu jau beveik parengti spaudai. Iš anksto užsisakant, vienas tomas kainuos 10 dol., knygynuose -- po 15 dol. Užsakymus dar priima visiems trims toms. Keista, kad leidėjas, nors iš niekur jokių subsidijų negavęs, užsisakant nepraso pinigų. Mokėti reiks tada, kai knygos išeis. Tokių užsakymų jau esą per 1,100.

Man atrodo, kad "Mūsų Lietuvą" daug kas nedės į knygų lentyną, bet ant stalo -- to mieliausiojo žemės kampelio -- Lietuvos atvaizdą.

Labai ilgas sunaudotas įvairiomis kalbomis literatūros ir rankraštinių medžiagos sąrašas. Ligi šiol

labai vertinome M. Balinskio lenkiškojo tritomio trečiąjį tomą, pasirodžiusį prieš 120 metų. Apie įvairias Lietuvos vietoves daug medžiagos davė lenkiškasis pereltam šimtmetį išleistas penkiolikis tomų "Słownik geograficzny". Daug įdomios medžiagos paskelbė Lietuviškos enciklopedijos, įvairios monografijos. Vargu kas dar liko iš šios per ilgus laikus susikaupusios medžiagos Br. Kviklio nesunaudota. Rankraščių medžiaga bent keletą nusimanančių žmonių peržiūrėta.

Dar viena kita savaitė ir "Mūsų Lietuvą" turėsime. Tada pats darbas kalbės už save.

Dešinėje - Br. Kviklys, autorius.

ŠALTA FLORIDA PILNA TURISTU

Atkelta iš 6 psl.

gęs "International Harvester" bendrovę, kuri gamina traktorius ir žemės ūkio mašinas. Jis šia pilį statė pagal XVI amžiaus italų tvirtovės planus. Kad 1914 m. statyta pilis atrodytų senesnė, Dyringas nupirko iš-tisų Kubos kaimų apkerpėjusius koklių stogus, o kaimiečiams uždengė naujus. Tūkstantis italų skulptorių ir akmenskaldžių penkerius metus kalinėjo reljefus ir statulas didžiuliam pilies sode, kurį šiandien prižiūri Dėd apskritis, kurioje yra miestas, Dyringas mirė viengungiu, vos spėjęs ke-lius metus šioje pilyje pa-gyventi.

Paprastai atostogos būna per trumpos, bet, kai ši kartą mūsų baigėsi, tai džiaugėmės galį grįžti namo -- apvykė mus Florida po penkių dienų lietaus ir šalčio.

Žmogus ir laikas

J. ŠIAUČIŪNAS

ir norint rytojaus sulaukti vilnuos, man liūdną ant saulės laidosi!

Malronis

Vėl pažvelgiau į save, argi aš tas pats, kuris buvau pradėjęs šią kelionę ant šio kamuolio plutos? Veidas išvogotas, galva balta, Kol saule nusileis, pasakyk ką gero padarei dėl savo sielos ir tėvų žemės Lietuvos? -- kaž kas klausė.

Neriškite man rankų raganų retėžiais
Aš mokėjau melstis ir be skaitlinės,
Mylėjau tėvynę sužeistą erškėčiais
Mylėjau Kūrėją iš visos krūjinės.

Taip išdėščiau savo sielos jausmus.

Aš ieškoju kelių į amžinasti, o tu bukštauji eidamas pro kapines, koks silpnas tu, žmogau, esi. Žiūrėk, plienas surudijo ir pavirto į

dulkes, pavirsi ir tu. Kol nevėlu, rūpinkis, kad tavo geri darbai nepavirstų į dulkes kartu su tavim.

Eik su manim. Aš ieškau kelių į nežinią. Prašiau, maldavau žinių apie dangų ir pragarą, -- nesuteike, todėl neturiu ką tau pasakyti.

Rinksiu žinias iš sapnų, kurie nakties tyloj kalba į mane.

"Žemes dulke -- kaž kas, pravėręs miegamojo duris, tarė. -- Tu miegi ir tavo akys užmerktos, bet tu girdi mano balsą ir matai daiktus, kuriuos aš tau leidžiu matyti. Ar tu žinai, kaip tas įvyksta? Tu nežinai šio paprasto apsirėiš-

Pabaiga 11 psl.

Mano apsilankymas Lietuvoje

Lietuvos Valstybinis Archyvas sutelktas kelių aukštų pastate, kuris užima visą bloką Vilniaus Mindaugo gatvėje. Šiuose rūmuose dirba nemažas personalas. Jau anksčiau buvau girdėjęs, kad komunistai Vilniuje, vienoje vietoje turi surinkę iš visos Lietuvos visus dokumentus iš įvairių laikotarpių, bet niekad neišvalzdavau, kad archyvai būtų skirtos tokios milžiniškos patalpos, ar kad tas pastatas būtų taip saugojamas milicininčių.

Mane lydėjęs Stasiulis, turbūt, parodė visus savo pažymėjimus, pirma negu milicininukas mudu praleido į antrąjį aukštą.

Pasitiko Baranauskas, vienas iš archyvo direktorių, ir kiti. Atėjau čia, norėdama pamatyti ir įsigyti mano vyro raštus iš Lietuvos nepriklausomybės laikų. Sekretorė nedelsdama atnešė 1932 m. Lietuvos Aido komplektą, kurio puslapius pavarčiusi, spalio 1 d. laidoje radau Juozo Tysliavos rašini "SU". Tai buvo jo atsiveikimas su Lietuva išvykstant į Ameriką 1932 m. rudenį. Lygiai po mėnesio, tų metų lapkričio 1 d. (savo gimtadienį) įsai išlipęs iš laivo New Yorke vaikščiojo Amerikos žeme.

Tą rašinį godžiai perskaičiau, prisimindama, kiek daug kartų vellonis jį bandė atkurti, norėdamas jį perspausdinti Vlenybėje.

"... Jūs, kurie nuolatos kalbat apie aukštas žmogaus ir piliečio pareigas, kurie liepiat semti stiprybės iš praeities, o tuo tarpu patys ją semiat iš valstybės išdo, ar kada nors pagalvojot, kad be šitos stiprybės, kurią gaunate kas mėnuo, jūs būtumėt nelaimingi invalidai?" - Juozas Tysliava rašė Lietuvos Aide.

Už tuos jo Lietuvos Aide parašytus žodžius, vellonis pasakojo, kad vienas iš aukštesnių Lie-

tuvos valdininkų pareiškė, kad jį (Juozą Tysliavą) reiktų sušaudyti... Bet Juozas Tysliava, savanoris - kūrėjas, kovotojas už Lietuvos nepriklausomybę, nė neketino gyvas sugrįžti į tokią Lietuvą, kurioje lietuvius lietuvi trėmė iš gimtosios žemės.

-- Ar galėčiau gauti šio Lietuvos Aido numerio vieną egzempliorių? - teiravausi.

-- Šio numerio tai ne, bet galėtume jums padaryti jo mikrofilmą. Taip pat ir kitų raštų bei dokumentų mikrofilmus, kurių pageidautumėt, - man atsakė.

Dėkodama už tokį palankumą buvau besirenianti Archyvą aplieisti, bet į tą sykį į kambarį vėl atėjo Baranausko sekretorė su Juozo Tysliavos byla.

- Čia turime ir daugiau jus dominčių dalykų, - ji pareiškė.

Radau vellonio paties ranka parašytų laiškų Liet. Žurnalistų Sągai ir kitoms įstalgoms su įvairiais prašymais, kai įsai gyveno Paryžiuje ar keliavo po Europą. Įdomu, kad kiekvienas prašymas buvo atžymėtas Vinco Rastenio rekomendacija, jo parašu, ar inicialais.

- Ar tai tas pats Rastenis, kuris dabar Amerikoje? - klausiu Baranauską.

- Taip, tas pats, kuris dabar Amerikoje ir kurio išpažinti", be abejo, skaitėte...

- Kurgi, ne, - atsakiau, prisimindama tas audringas dienas, kai Vlenybėje, Vytauto Meškauskio užsispyrimu, perspausdino tą Rastenio "išpažinti" su kandžiomis savo buv. bendradarbio (dabar DIRVOS) pastabomis... Perspausdino ją ir Naujienos, bet Rastenio šaltininkai ir Dirvos redaktorai mažai dėmesio teat-

LIETUVOS ŽURNALISTŲ SAJUNGA

NARIO ŽINIŲ LAPAS

Pavardė *Tysliava* Vardas *Juozas*
 Tautybė *Lietuviai* Tikyba
 Gimęs *1902* m. Žurnalistikos darbo pradžia *1920*
 Priimtas į sąga nariu
 Nr. *1936* m. *spalio* mėn. *1* d.

Žinios iš curriculum vitae ir Valdybos pažymėjimai apie pasikeitimus žurnalistikos darbe arba nario pareigose

Gimęs 1902. Pradžios mokslus garsiu keturmetakiu valsčiu mokykloje. Vėliau su paties valsčiaus šeimena: King Kaimu. Literatūros darbų pradžia dar 1917 m. bet, kaip žurnalistas, yra nuo 1920 m., redaguodamas jaunimo laikraštį "Jaunimas" ir kitus. Nuo savarakių "Jėmėsiu, Balty, Vltian disban šetoje. 25 metų, nes kaip, paraišy penkis cilis knygas. Nuo 1925 m. gyvenau Paryžiuje. Nuo 1930 m. bendradarbiauju "Lietuvos Aide" kaip korespondentas.

Vienas iš Juozo Tysliavos dokumentų Valst. Archyve.

kreipė, dar mažiau reagavo į dr. Grigaičio komentarus. Visi savo neapykantą ir kerštą išliejo ant Vlenybės ir ant jos leidėjo ir redaktoriaus Juozo Tysliavos...

Rastenį užsiminus, sekretorė tuoju pat atnešė porą sąsluvinčių. Tai buvo Vinco Rastenio "išpažinties" originalus tekstas, jo ranka parašytas, kai pirmosios bolševikų okupacijos metu įsai buvo suimtas ir pakliuvo į kalėjimą. Deja, teisėskaičiau tik jo parašą lotyniškėmis raidėmis įrašyta pieštuku kiekvieno puslapio apačioje. Visas turinys, melsvu rašalu, parašytas rusiškai. Apgailėstavau, kad rusų kalbos nemoku. Būtų buvę įdomu pasiskaityti, kas parašyta tos "išpažinties" antroje dalyje.

Pavarčiusi tuos sąsluvinčius, sugrąžinau. Bet man atnešė dienoraščius, kuriuos galėjau išskaityti, nes jie buvo surašyti lietuviškai.

Ta pati Baranausko sekretorė padavė arkivyskupo Skvirecko ir prof. Ivinsko dienoraščius.

Pavarčiusi arkivyskupo Skvirecko dienoraštį pradėjau skaityti nes labai dažnai buvo minimas Amerikoje gyvenęs vyskupas Brizgys ir įvairios pastabos apie jo apsilankymus Vokietijoje ir pasimatymus su visokiais "von, vonais".

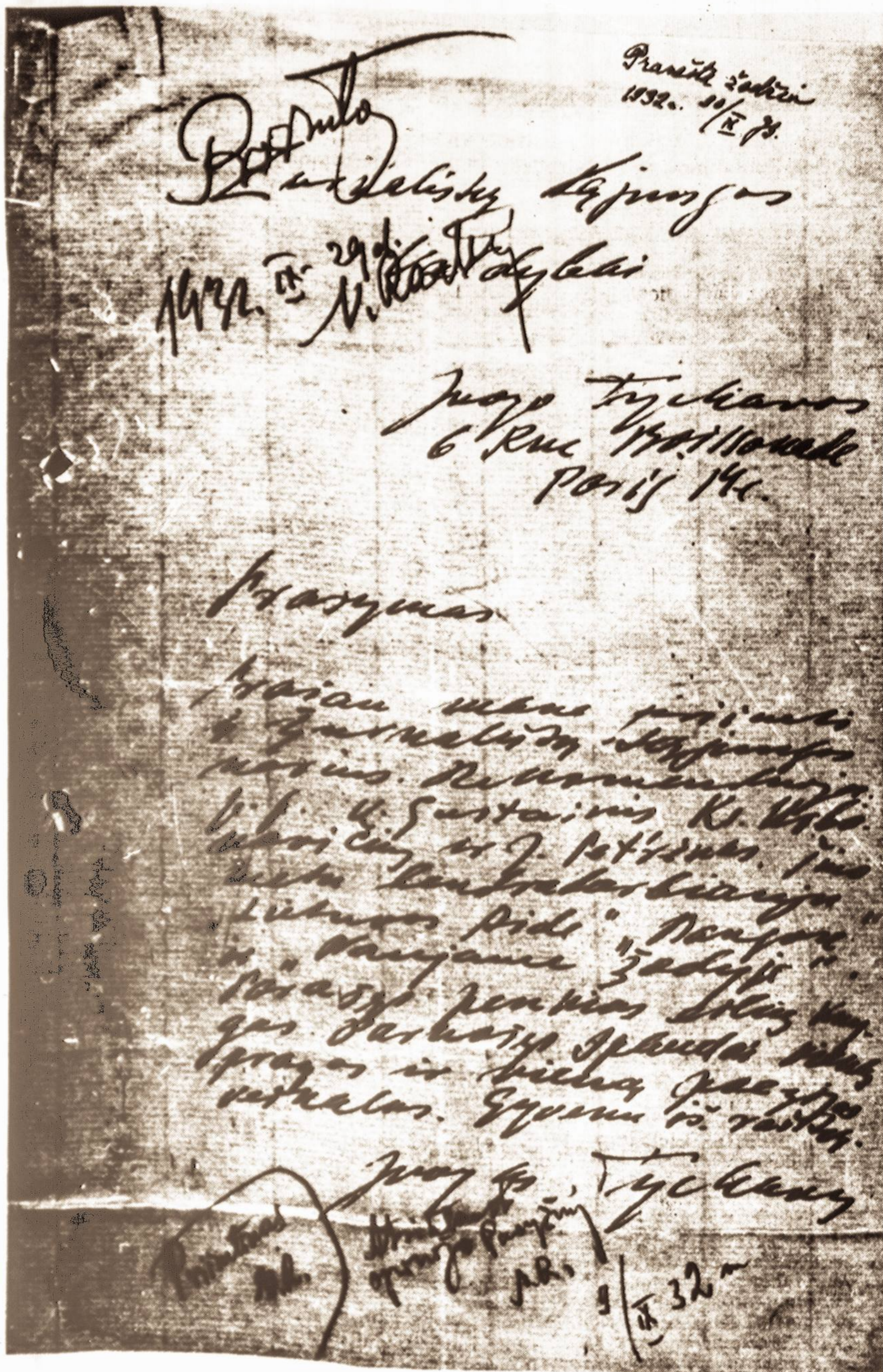
Nepaprastai įdomi! Skatydama vis sukau galvą, kaip tie dienoraščiai ir kiti dokumentai pateko į Archyvą. Paklausti nediršau.

Dabar jau ir man buvo aišku kodėl Valstybinis Archyvas milicijos taip saugojamas ir kodėl lankytojai taip tikrinami. Čia, be abejo, surinkta dokumentacija ne tik iš įvairių Lietuvos istorijos laikotarpių, ne tik laikraščių kompleksai, bet ir dokumentai apie kiekvieną Lietuvos gyventoją, krašte ar kitur gyvenančius.

Šiuo atveju neklydau, kaip netrukus turėjau progos įsitikinti.

Bus daugiau

* KUPIŠKIO rajono laikraštis skelbia, kad partizanų kare dalyvavo kupiškėnai; P. Karaliūnas, A. Braknys, A. Mickevičius, I. Murauskas P. Putrimas, A. Markauskas, Z. Bridikas ir J. Baltušis. Skuodo rajono laikraštis rašo, kad 1941 metais "nacionalistai" nužudė Stasę ir Leonardą Mažrimus.

Kiekvienas Juozo Tysliavos prašymas iš užsienio atžymėtas Vinco Rastenio parašu.

Svečiuose pas Argentinos lietuvius

Salomėja Narkėliūnaitė

TESINYS

Dalis šv. Cecilijos choristų su savo dirigentu muziku Vaclovu Rimavičium Aušros Vartų parapijos kieme.

Tą pačią sekmadienio popietę, kai lankiausi Buenos Aires lietuvių Aušros Vartų parapijoje, turėjau progos susipažinti su šv. Cecilijos vardo choro dalyviais ir su jo ilgamečiu dirigentu kompozitorium V. Rimavičium. Net pasikalbėjimą su juo padariau ir jį užrašiau į savo baltąjį magnetofoniuką.

Daug buvau girdėjusi apie šv. Cecilijos chorą ir jos nenuilstamą dirigentą, būdama Amerikoje ir Argentinoje. O dabar štai buvau su jais akis į akį. Ligšiol juos pažinojau iš jų dainų ir giesmių, kurias buvau girdėjusi plokštelėse per newyorkiečių, daugiausia per Jokūbo Stuko Lietuvos Atsiminimų radiją.

Taigi, susitikome jau kaip senai pažįstami. Pirmą buvau užėjus į jų mažytį kambarėlį, kuriame jie repetaavo. Po to jie subėgo į aikštę, kur juos kartu su jų dirigentu nufotografavau ir nufilmavau. Nebuvo jų daug. Tik grupė jų turėjo savo dainavimo pamoką. Stovėdama čia pat šalia jų dirigento ir jų choro veikėjų, galvojau sau, kiek jų chore gali būti iš viso žmonių, ir stengiausi prisiminti, kokias plokštelėles tasai choras yra įdainavęs.

Net nustebau, kai pasirodė, jog choras vidutiniškai turi apie 50 asmenų, o dideliu reikalui prispyrus, gali pasiekti ir 70.

Kai su jų dirigentu kompozitorium Rimavičium kalbėjaisi, jų chorui ėjo 33 gyvavimo metai. Mane labai jaudino tas faktas, kad šis vienetas tokią gražią sukaktį mini, ir galvojau sau, kiek per tą laiką žmonių perėjo per šią lietuviybės mokyklą.

Chorai juk, kokiame svetimame krašte jie begyvuotų, visur mažiausia du už-

davinius atlieka; suburia dainos mylėtojus į draugiją ir palaiko savų tautiečių lietuviybę; jie pasiekia tas svetur gyvenančio lietuvių širdies gelmes, kur nepataiko joks politikas ar kitoks švietėjas — lietuviškos dainos ar giesmės melodija sujaudina ir kiekiausia "olą."

Panašia prasme kalbėjo ir patsai choro dirigentas kompozitorius Rimavičius, kai, mano užklaustas, ką jisai norėtų pasakyti kitų kraštų, ypač Amerikos lietuviams, jisai atsakė:

— Ne tik mano, bet ir viso choro vardu: kad lietuviai, kur jie bebūtų, visur būtų lietuviai.

Toks palinkėjimas gal ir pretenzingas atrodytų, jei nežinotum, kad kompozitorius Rimavičius visą savo gyvenimą yra paskyręs tam, kad lietuvis visada pasiro-

dytų lietuviu. Pačią didžiąją savo gyvenimo dalį praleidęs po svetimu dangumi ir pačią geriausią savo paties dalį atidavęs lietuviškai dainai ir per ją lietuviybės palaikymui ir sklaidimui, man atrodė, kad jisai kalbėjo autoritetingai.

Teiravausi dirigentą, kaip jisai verčiasi su gaidomis, koks jų repertuaras. Jisai man pasakojo, o vienas jo artimiausių bendradarbių — mano kaimynas iš Lietuvos — Karolis Misiūnas, ta nenuilstanti lietuviško darbo bitelė, netrukus man ir pristatė žaliais viršeliais gražiai išleistą leidinėlį, kuris choro buvo išleistas jo 25 sukakties metus minint. Daug tenai naudingų informacijų, ypač kiek tai rišasi su choro įdainuotomis plokštelėmis. Pasirodo, choras iš viso jau turi įdainavęs 14 plokštelių.

Choro įsisteigimo metais yra laikomi 1930-ieji, kada jisai pirmą kartą, pasivadinęs muzikos globėjos šv. Cecilijos vardu, per Velykas Buenos Aires lietuvių pamaldose, tada dar svetimtųjų bažnyčioje, pasirodė su lietuvišku giedojimu.

Per savo gyvavimą choras ne tik giedodavo pamaldų metu, tautinių ir religinių švenčių minėjimo proga, jisai ir pats rengė atskirus koncertus, statė operetas ir darė viską, kad lietuviškas muzikinis gyvenimas nebūtų apmiręs. Choras jau nuo 1931 m. kasmet dalyvavo maldininkų ekskursijose į Argentinos šventovę Lujan. 1934 m. įvykusio religinio kongreso metu Buenos Aires mieste choras rengė lietuviškai sekciai koncertus ir giedodavo specialiai parengtą lietuviš-

kos sekcijos Eucharistinio Kongreso himną, kuriam žodžius parašė Antanas Vitutis, o muziką sukūrė Anatolijus Grišonas.

Sunku būtų čia prisiminti visus, kurie chorui padėjo ir talkino, bet, manau, kad nebūčiau suklydusi, jei pasakyčiau, kad visi Buenos Aires lietuviai, kurie galėjo, prie jo dėjęsi ir jam padėjo.

Vaclavas Rimavičius, ukmergietis, kuris mūsų susitikimo metu jau buvo beėnęs savo 64-uosius amžiaus metus, su choru yra praleidęs visą laiką, nuo pat jo įkūrimo. O buvo taip, kad jisai, dar jaunas būdamas, muzikos mokslus išėjęs Lietuvoje pas Naujailį, o paskui Argentinoje, Buenos Aires, užbaigęs savo studijas ir įgijęs kompozic-

Tęsiama 10 psl.

Šv. Cecilijos choras su savo dirigentu Buenos Aires TV stotyje.

GINTARAS Lietuvos auksas

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pasiekama: auto iki 31 Ave, Northern Blvd, IND subway iki Roosevelt Ave, IRT iki 74 St, Port Bus iki 31 Avenue.

SENATORIUS KENNETH B. KEATING (rankoje laiko Vienybės angliškaį priedą) praeitą pirmadienį suruošose priešpiečiuose Columbia Universiteto Klubo patalpose New Yorke, su V. Tysliaviene ir S. Narkėliūnaite. Kairėje - Day Jewish Journal leidėjas Arthur Jacobs. Senatorius Keating savo kalboje pailietė persilpną JAV politiką komunizmo atžvilgiu. Savo kalboje New Yorke tautybių laikraščio atstovams, jisai labiausiai pabrėžė padėtį Rytų Europos kraštuose, o lietuviams skyrė ypatingą dėmesį. Dalyvavo žurnalistas Vladas Barčauskas, V. Rastenis ir prof. S. Sužiedėlis, kartu su kitų tautybių New Yorke leidžiamų laikraščių redaktoriais ir leidėjais.

* HAMILTONO (iš Kanados) vaidintojų grupė "Aukuras" šį šeštadienį, kovo 21 d., Svabų salėje vaidins K. Binkio dramą "Atžalynas". Pradžia 7 val. vakare. Tai bus Didžiojo New Yorko Balfo vajuos užbaigimas. Vajuos komitetas ir Balfo New Yorko skyrius kviečia visus atsilankyti. Vaidintojų režisorių yra buvusi Kauno jaunimo teatro aktorė Elena Dauguvietytė-Kudablenė. Po programos ten pat įvyks vaišės. Vietas rezervuoti iš anksto. Kaina \$3.

* NEW YORK TIMES parašė, kad žinlomis iš Maskvos, Klaipėdoje devynias dienas trukęs teisimo procesas, kuriame buvo teisiami septyni asmenys, apkaltinti už tariamus nusikaltimus Skuode 1941 m., gavo kalėjimo bausmes. Šeši gavo po 15 metų, o septintasis - 10 metų. Už akių teistasis brooklynietis kun. L. Jankus gavo 15 metų. Amerikiečių spaudai suteiktuose pareiškimuose kun. Jankus pareiškė, kad jisai prisipažįstas prie dviejų "kaltinimų, būtent, kad vadovauja organizacijai (BALFui) kuri šelpia vargan patekusius lietuvius ir išleido Sibiro maldaknygę, kurios keliomis kalbomis yra išėję kelių šimtų tūkstančių tiražu.

* FINANSŲ SEKCIJA Lietuvių komitete pasaulinei parodai New Yorke išsiuntinėjo laiškus, prašydamas paremti Lietuvių Dieną parodoje. Auku būdu norima surinkti tai dienai surengti reikalingus \$30,000. Aukus kviečiama siųsti Komiteto išdininkei.

* SOLISTĖ LIONĖ JUODYTĖ buvo pagerbta Moterų Vienybės socialiam susirinkime, įvykusiame Arūnų rezidencijoje kovo 17 d. Ta proga, Moterų Vienybės narės įsigijo neseniai išleistas plokšteles: "Lionė Jodis at Town Hall" ir "Dainuojame su Lionė".

* JONĄ AR STASĮ ŠLIBURIUS (Onos Mačiulytės sūnus) prašo atsilipti jų pusseserė Manika Mačiulytė-Levanavičienė, c. Isleta 1910, Valentín Alsina, prov. Buenos Aires, Argentina.

* PAGERBS JUOZUS Liet. Amerikos Pillečių klube kovo 21 d. Pradžia 8 val. vak. Tai bus tradicinis klubiečių parngimas. Kaina \$4. Visus kviečia Klubo valdyba.

* GINKŲ KRAUTUVĖ, 495 Grand Street, Brooklyne, kaip kiekvienais, taip ir šiais metais, savo pirkėjams parūpino naujų šv. Velykų proga atvirukų su lietuviškais užrašais. Šioje beveik 43 m. veikiančioje lietuviškoje krautuvėje Velykų šventėms galima gauti įvairiausių dovanų.

* IESKOMAS ANT, BARTULAITIS, kuris yra gyvenęs Marjampolėje. Kas žino kur jisai dabar randasi prašomi pranešti: Bronėi Spūdienenė, 88-33 Elderts Lane, Woodhaven, N. Y.

Brooklyno Operos sezonas

Felix Salmaggi, Brooklyno Operos Co. generalinis vedėjas praneša, kad šeštasis pavasario operos sezonas Brooklyno Academy of Music prasidės bal. 11 d. su Verdi opera "Aida".

Po operos "Aida" bal. 11 d., kiti spektakliai bus pastatyti šeštadieniais, sekančių tvarkaraščiu:

Balandžio 18 d. - opera "La Traviata" (itališkai).

Balandžio 25 d. Bizet opera "Carmen" (prancūziškai);

Gegužės 2 d. Puccini opera "Madama Butterfly";

Gegužės 9 d. Verdi opera "Rigoletto";

Gegužės 16 d. Verdi opera "La Forza del Destino".

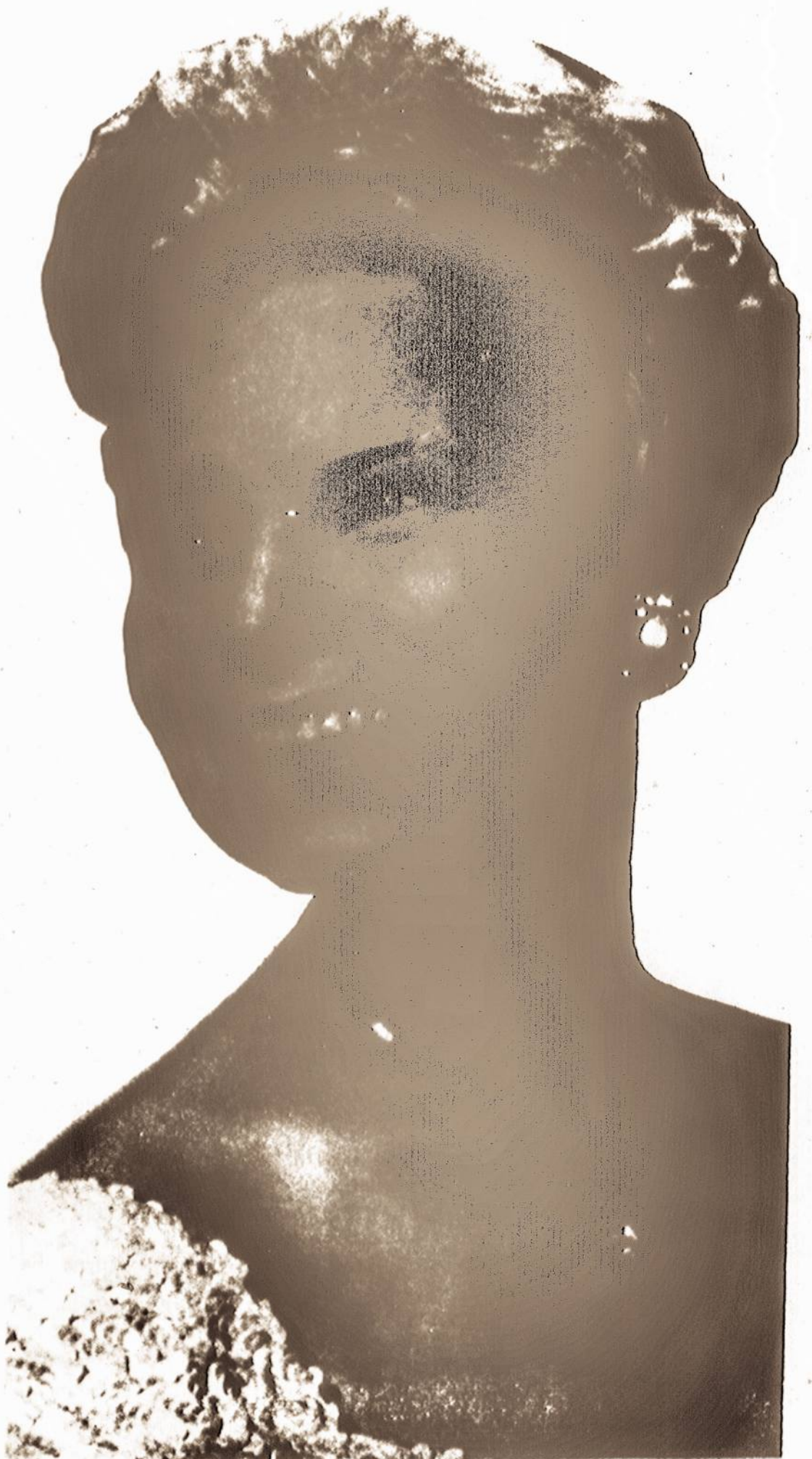
F. Salmaggi operos spektakliai, be to, kiekvieną vasarą vyksia Washington, D. C., ir kituose Amerikos didmiesčiuose.

Kaip jau ne kartą rašyta, Felix W. Salmaggi (Italas), yra "giminingas" lietuviams: jisai yra vedęs lietuvaite, o jo uošvė yra Julija Saulina-tienė iš Beverly Hills, Massachusetts. Todėl jisai taip domisi lietuvaiteis dainininkėmis ir lietuviškomis operomis, F. Salmaggi labai susidomėjęs V. Klovos operos "Pilėnų" pastatymu.

Kartu su V. Tysliaviene jisai netrukus pradės leisti jau seniai projektuojamą "OPERA NEWS" laikraštį, kurio pirmas numeris numatomas išleisti š. m. balandžio mėn. Laikraštis bus leidžiamas kas antrą savaitę.

Vienybietiai kviečiami lankyti F. Salmaggi operos spektaklius Brooklyn Academy of Music, kurie vyks nuo bal. 11 d. iki gegužės 16, šeštadienio vakarais.

Skaitytojams priminama, kad jau laikas atnaujinti prenumeratą 1964 metams.

Taip dabar atrodo solistė Lillia Mickeviciute, kuri dainavo Vienybės koncerte 1954 metais. Ji dabar žinoma, kaip Lillian Mernik, kontraltas. Ji dainuos kai kuriuose F. Salmaggi operos spektakliuose. Lillian Mernik yra Worcester, Mass. gimusi lietuvaite. Jos pirmoji dainavimo mokytoja buvo Anna Kaskas.